

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

VII. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ

9-11 EYLÜL 1998

CİLT I

Prof. Dr.
Savaş Büyükkaragöz'ün
Anısına

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA BELİRLİ GÜN VE HAFTALARIN KUTLANMASININ EĞİTİM ÖĞRETİME KATKISI

*Prof.Dr.Ayla GÜRDAL
Özgür ŞİMŞEK
Lütfi ÜREDİ*

GİRİŞ

İnsan dünyaya geldiği andan itibaren hep bir öğrenme uğraşı içindedir. b Bebek, dünyaya geldiğinde birkaç tepkisel davranış dışında hemen hemen bütün davranışları öğrenmek zorundadır. Bu öğrenmeleri gerçekleştirdikçe davranışlarında bir takım değişiklikler meydana gelir. İşte insan yaşamında ömür boyu süren bu istedik davranış değiştirme sürecine eğitim denir. Bütün bu davranış değişiklikleri uzun bir süreç ve zaman içinde gerçekleşir.

Eğitim amaçsız bir uğraş değildir. Eğitimin en belirgin amacı bireyin davranışlarını olumlu yönde değiştirmektir. Eğitimin bu amacını gerçekleştirebilmesi için planlı ve disiplinli bir şekilde çalışması gerekir. Eğitimde bu planlılığı ve disiplini sağlayan araçlar; eğitim programlarıdır (Ronald, C.Doll, 1986, s:8).

Eğitim programları, okul sorumluluğunda öğrencilerin değerlerini, tutumlarını, tavırlarını değiştiren; becerilerini geliştiren, bilgi ve anlayış kazanmalarını sağlayan hem süreç, hem de içerik olarak tanımlanmış ve okulun kontrolünde öğrencilerin tüm yaşantılarının düzeni olarak kabul edilmiştir.

Ülkemizdeki program geliştirme çalışmalarının öncülerinden Fatma Varış, eğitim programlarını bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı milli eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük faaliyetlerini kapsar şeklinde tanımlamaktadır. Eğitim programları gerçekleştirilirken bir takım ölçütler göz önünde bulundurulur. Bu ölçütler şunlardır:

- 1- Milli eğitimin amaçları.
- 2- Söz konusu okulun yada eğitim kademesinin amaçları.
- 3- Derslerin amaç ve açıklamaları.
- 4- Konular ve zaman unsuru.

Eğitim programlarının en temel amacı, okul içinde ve dışında milli eğitimin ve okulun amaçlarını etkin bir biçimde gerçekleştirmektir. Her eğitim programı bunların gerçekleştirilmesini sağlarken birçok etkinlik, yöntem ve teknikleri birbirleri ile işbirliği içinde kullanır

Belirtildiği gibi eğitim programlarının öncelikli amacı ülke milli eğitiminin ve okulun amaçlarını gerçekleştirebilmektir. Ülkemiz eğitiminde de aynı hedefler söz konusudur. Ülkemiz milli eğitiminin amaçları da 1973 yılında yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile açık bir şekilde belirtilmiştir. Ülke genelindeki okulların amacı bu kanunda belirtilen amaçları bireylere kazandırmaktır.

1739 sayılı kanuna göre Türk Milli Eğitimi'nin amaçları iki kısımda ele alınır.

I- Genel Amaçlar

Türk Milli Eğitimi'nin genel amacı Türk Milleti'nin bütün fertlerini :

- 1- Atatürk İnkılaplarına ve Anayasa'nın başlangıcında ifadesini bulan Türk Milliyetçiliği'ne bağlı; Türk Milleti'nin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan milli, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek.

- 2- Beden, zihin, ahlak, ruh ve denge bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir karaktere ve kişiliğe hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek.
- 3- İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek, gerekli bilgi ve beceri, davranışlar ve birlikte iş göme alışkanlığı kazandırmak sureti ile hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak.

Böylece bir yandan Türk Vatandaşları'nın ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milleti'ni çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

II- Özel Amaçlar

Türk eğitim ve öğretim sistemi bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları genel amaçlara ve Türk Milli Eğitimi'nin temel ilkelerine göre tespit edilir.

Ülkenin milli eğitim amaçlarının kazandırılması birdenbire gerçekleşmez. Bu amaçların kazandırılması hiyerarşik bir sıra takip eder. Bu hiyerarşiyi şu şekilde sıralayabiliriz:

1-Millî Eğitim Amaçları: Devletin eğitim politikasını belirten amaçlardır .Bu amaçların kazandırılması bütün eğitim kademelerini ilgilendirir. Bu amaçlar geneldir ve devletin milli eğitim politikası ile tutarlıdır.

2-Okulun amaçları: Millî eğitim amaçları çeşitli okul kademelerinde ve okul tiplerinde gerçekleştirilmeye çalışılır. Sekiz yaşındaki bir çocukla yirmi yaşındaki bir genç insana kazandırılacak davranışlar arasında farklılıklar vardır. Bu farklılıklardan dolayı milli eğitim amaçları ile tutarlı olarak her eğitim kademesinin amaçları vardır.

3-Dersin Amaçları: Her okul amaçların gerçekleştirebilmek için bir takım faaliyetlerde bulunur. Çeşitli disiplinler öğretir ve gerekli uygulamalar yapar. Her bir öğretim alanının, okulun amaçları; dolayısı ile milli eğitimin amaçları ile tutarlılığı olan amaçlar oluşturulur. Tarih, Biyoloji, Matematik v.b. alanlar okulun amaçların farklı yönlerden destekler.

4-Konunun Amaçları: Bir alan içinde çeşitli konular öğretilir. Bu konuların her biri dersin amaçları ;

buradan hareketle okulun ve milli eğitimin amaçları ile paralel amaçlar geliştirmek zorundadır. Konuların amaçları gerçekleştirilemediğinde öğretim tamamen boşlukta meydana gelmiş olur

Yukarıda belirtilen bu amaçların birbiri ile bağlantılı olarak geliştirilmesi esastır. Bu bağlantı kurulamazsa eğitim yolu ile kazandırılmak istenen davranışların geliştirilmesi ve kazandırılması mümkün olmayacaktır.

Bütün bu amaçların belirlenip program haline getirilmesinden sonra bunların öğretim faaliyetleri ile kazandırılması aşamasına gelinir. Bu aşamada etkin olan kurum okullardır. Okullar içinde bulunduğu toplumun gerçek bir modeli ve aynasıdır. Her okulun kendine özgü kuralları ve gelenekleri vardır. Okulların gerçek amacı konu ve ders amaçlarından hareket ederek bunlarla ilgili öğretim faaliyetleri düzenleyerek milli eğitim amaçlarına paralel olarak hazırlanmış içinde bulunduğu eğitim kademesini kapsayan amaçları gerçekleştirmek;bu amaçlarla birlikte ülke milli eğitim hedeflerine ulaşmaktır.

Bütün bu programların ortak olan amacı bireylere toplumun ortak değerlerini kazandırmak, kültürünü aşlamak, toplumun sosyal yapısında yer almalarını sağlamaktır. Eğitimin bir topluluk eylemi olması bunun en önemli delillerinden bir tanesidir. Eğitim aslında bir topluluğun tüm yaşamıdır. Öğrenme, topluma hazırlanma, kültür benimsemesi, inançlar, değerler ve kültür yayılması temel olarak eğitimin çeşitli yönlerini oluşturur. Eğitim, toplumun devamlılığını sağlayan kültürün ve ortak değerlerin nesilden nesile aktarılmasını sağlayan bir unsurdur.

Daha önceki bölümde belirttiğimiz gibi eğitim bu hedefleri çeşitli basamaklar halinde gerçekleştirir. Bu basamaklardan birinci sırada yer alan konunun amaçları idi. Okul çatısı içinde ele alınan ve uygulanan programlarda çeşitli dersler ve bunların konuları bulunmaktadır. Bu konular bir dersin amaçlarını gerçekleştirecek unsurlardır. Bu konular ülkenin toplumsal yapısı ve kültürel özellikleri göz önünde bulundurularak seçilir. Her ders konusu bireye birtakım davranışlar kazandırır. Kazandırılan bu davranışlarla sırası ile konunun, dersin, okulun ve nihayetinde ülke milli eğitimin amaçları ve davranışları kazandırılmış olur.

Belirttiğimiz gibi eğitimin en büyük amaçlarından bir tanesi kendi kültürünü benimsemiş, toplumsal davranışlar sergileyen, insanlığın ortak değerlerini bilen, dünyada ve çevresinde olup bitenden haberi olan sosyal insanlar yetiştirmektir. Bütün bu özelliklerde bireyler yetiştirmeyi amaçlayan eğitim aracı Sosyal Bilgiler dersidir.

Sosyal Bilgiler Dersi ve Amacı

Toplumdaki bireyleri bir arada tutan en önemli özelliklerin bir tanesi ortak değerlerdir. Toplumun bir bütün olarak gelişebilmesi için bu değerlerin toplumsal yaşama katkı getirci nitelikte olması gerekir. Toplumlar yetişmekte olan bireylere bu ortak değerleri öğretmek zorundadırlar. Bunların öğrenilmesi toplumsal hayatın devamlılığını sağlayacaktır. Bu değerler öğretilirken sosyal bilimler ile ilgili disiplinlerden yararlanır. Ayrıca bireylerde düşünme ve karar verme yeteneği geliştirilmeye çalışılır. Bütün bu etkinlikler Sosyal Bilgiler dersi çatısı altında yapılır.

Sosyal Bilgiler dersi, ilköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacı ile sosyal bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanı olarak tanımlanabilir. İlköğretim okullarındaki sosyal bilgiler dersi bireylere vatandaşlık görevleri ve sorumluluklarını, toplumda insanların birbirleri ile ilişkilerini, çevreyi, yurdu ve dünyayı tanıma yeteneklerini geliştirme amaçlarını gerçekleştirmeye çalışır. Sosyal Bilgiler dersi bu amaçları gerçekleştirmeye çalışırken bir takım konulardan hareket eder. Bu konular, içinde bulunulan toplumun ve kültürün ihtiyaçları ve beklentileri göz önüne alınarak belirlenir. Konular aynı zamanda sosyal bilimler disiplinler topluluğunu da uygundur ve bu disiplinler alanından seçilen bilgiler de sosyal bilgilerin konularını oluşturur. Sosyal Bilgiler dersi kapsamında yer alan konulardan bir tanesi ve hatta en önemlilerinden bir tanesi de Belirli Gün ve Haftalardır.

Belirli Gün ve Haftalar

Belirli gün ve haftalar öğrencilerin güncel olaylarla ilgilenmesini, toplumsal yaşamda önemli rol oynayan kurumları, olayları ve sorunları fark etmelerini sağlayan; bu kurumlara karşı olumlu tutum geliştirmelerine, evrensel ve milli değerleri benimsemelerine yardımcı olan konulardır. Belirli gün ve haftalar toplumda önemli görülen ve toplum için önem arz eden günler ve haftalardır. Bireyler toplum için önem arz eden bu günlerle toplumsal olay ve olguları daha iyi anlarlar ve derslerde öğrendikleri konular arasında bağlantılar kurarlar. Böylelikle okulun ve özellikle sosyal bilgiler öğretiminin amaçlarını gerçekleştirmede olanak sağlarlar.

Bildiğimiz gibi okulda öğretim sadece derslerle değil, sınıf dışında yaparak ve yaşayarak yapılabilecek birçok etkinlikle desteklenir ve geliştirilir. Böylece öğrencilerin konuşma, yazma bilgi toplama, insan ilişkileri ve iletişim becerileri kazandırılmaya çalışıldığı gibi milli ve insani duygularında geliştirilmesi sağlanır. Bireylerin geleceğin etkin ve sosyal vatandaşları, toplumda başarılı bir insan olabilmeleri için sosyal etkinliklere katılımı sağlanır.

Okullarımızda bunları sağlayacak etkinliklerin başında belirli gün ve haftaların kutlanması gelmektedir. Belirli gün ve haftalar ülkedeki bazı evrensel ve milli değerleri korumak, toplum için önemli konulara dikkat çekmek, toplumsal ve ekonomik sorunlara karşı halkı uyarmak amacı ile ortaya çıkmıştır. Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretim Okulları ile Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışmalar Yönetmeliğinin elli dokuzuncu maddesi ile okullarda kutlanacak belirli gün ve haftalar belirlenmiştir ve kutlanmaktadır.

İlköğretim programının bir parçasını oluşturan belirli gün ve haftalar, sosyal bilgiler öğretiminin amaçlarını gerçekleştirmede önemli katkılar yapar. Belirli gün ve haftalar sosyal bilgiler kapsamında yeni bilgiler kazanmaya ve bu bilgileri yeni durumlara uygulama becerisini edinmeye önemli katkılarda bulunur. Bunların öğretimi ayrıca çevredeki olaylar üzerinde eleştirel düşünme ve gerçekçi değerlendirme yeteneğinin gelişimini sağlar.

Hızla gelişen ve ilerleyen dünyada toplumsal, kültürel gelişme ve değişimler; bilimsel ve teknolojik gelişmelerin insan yaşamı üzerindeki etkileri, insanların sık sık yer değiştirmeleri ve yeni yerler tanımaları, gezilerin artması, nüfusun hızla çoğalması, dünya üzerindeki uluslarda meydana gelen siyasal ve ideolojik değişimler, kitle iletişim araçlarının çeşitlenmesi ve değişmesi Belirli gün ve haftaların kutlanmasının önemini arttırmaktadır. Toplamların dünyaya entegrasyon isteklerinin hızla artması ve aynı zamanda da kendi kültürel ve milli yapılarını kaybetmeme çabaları belirli gün ve haftaların gereğince kutlanmasının önemini iyice arttırmaktadır.

Belirli gün ve haftalar toplumlarda geçmiş ile bugün arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Toplum hayatında önem arz eden geçmişte, yaşanmış ve bundan bir ders çıkarılması amaçlanan olaylar belirli gün ve haftalar kapsamında değerlendirilmiştir. Ayrıca belirli gün ve haftaların kutlanması ile bireylerin toplumsal olayların içine yaşayarak katılımları hedeflenir. Bu sayede öğrenci içinde yaşadığı toplumun bir parçası olduğunu anlayacaktır ve sosyalleşecektir.

Belirli gün ve haftaların kutlanmasının birtakım temel amaçları vardır. Bu amaçların başında demokratik vatandaşlık özelliklerinin kazandırılması gelir. Unutulmamalıdır ki demokratik yaşamın kuralları ne kadar erken yaşta kavratılabilirse o kadar kalıcı olur. İyi bir yurttaşın en önemli özelliklerinden bir tanesi, içinde yaşadığı toplumun kurallarını bilmesi ve toplumsal kurallara uymada

gereken özeni göstermesidir. Bu toplumsal kuralların hepsinin okuldaki derslerle öğretilmesi mümkün değildir. Bu kurallar yaşanarak öğrenir, okulda da bunlar için yaşantılar hazırlanır; bu yaşantılara zemin hazırlayacak konuların başında belirli gün ve haftalar gelir. Belirli gün ve haftaların kutlanması ile bireyler demokratik yaşamın gereklerini küçük yaşlardan itibaren öğreneceklerdir. Böylece ikinci bir temel amaç daha ortaya çıkmış olur; o da okuldaki öğrenmelerle, okul dışındaki öğrenmeler arasındaki bağı çocuğun belirli gün ve haftalar ile kurması amaçlanır.

Belirli gün ve haftaların bir diğer temel amacı da toplumsal ve kültürel değişme, barış, insan hakları, bağımsızlık, kültürler arası alanlarda duyuşsal özellikler geliştirmedir. Belirli gün ve haftaların işlenmesi yolu ile bireylerin kültürel mirası tanımaları ve bu konuda belirlenmiş değerleri geliştirmeleri beklenir. Ulusal değerler, kişiler ve konularla ilgili tutumlar geliştirilirken evrensel değerler, kişiler ve konularla ilgili tutumlar ve inançlarda geliştirilmeye çalışılır. Belirli gün ve haftaların öğretimi yurttaşlık bilincini geliştirmenin önemli bir parçasını oluşturur. Ulusal ve dini bayramların, toplum için manevi önem arz eden gün ve haftaların kutlanması ile sosyal ve insana özgü özelliklerin, ilişkilerin geliştirilmesine ; bireylerin birbirleri ile ve toplumla kaynaşmalarına olanak sağlanır.

Görüldüğü gibi mihver dersler kapsamında kutlanan belirli gün ve haftalar, eğitim hedeflerini gerçekleştirme açısından oldukça önemlidir. Belirli gün ve haftaların kutlanması bu kadar önemli olmasına rağmen ülkemizde acaba yeterli bir düzeyde kutlanabiliyor mu? Eğitim ve öğretime bir katkı sağlıyor mu? Katkı sağlayabilmesi için neler yapılmalıdır? Bunların ortaya konması ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda belirli gün ve haftaların işlenmesine gereken önem verilmesi gerekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İlköğretim okullarında belirli gün ve haftaların eğitim öğretime katkısını ele alan araştırmamızın sonucunda bir takım sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar şu şekilde özetlenebilir.

Belirli gün ve haftalar, sosyal bilgiler öğretimi alanında çok önemli bir yer tutmasına rağmen bugün okullarımızın büyük bir çoğunluğunda gerektiği gibi kutlanmadığı ortaya çıkmıştır. Belirli gün ve haftalar kutlanmaktadır fakat haftanın önemine uygun olarak gerekli etkinliklerle zenginleştirilerek kutlanmamaktadır. Belirli gün ve haftalar okullarımızın bir çoğunda yönetmeliğin yaptırımlarının yerine getirilmesi şeklinde kutlanmaktadır. Bu da belirli gün ve haftaların eğitime olan katkısını olumsuz yönde etkilemektedir.

Araştırmanın ortaya koyduğu diğer bir sonuçta belirli gün ve haftaların sayısının öğretmen ve öğrenciler tarafından fazla bulunduğudır. Öğretmen ve öğrencilerin birçoğu belirli gün ve haftaların sayısının fazla olduğunu düşünmektedirler. Bunun sonucu olarak ta bir haftanın veya günün gerekleri yerine getirilemeden yeni bir belirli gün ve haftanın başladığı ve öğrencilerin olaylar ve yaşantılar arasında bağlantı kurmada güçlük çektikleri ortaya konmuştur.

Etkili öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme yolu ile gerçekleşir. Araştırmamız sonucunda görülmüştür ki öğrencilerin büyük bir kısmı belirli gün ve haftalarla ilgili etkinliklerin kendilerinin katılımları ile hazırlanmadığını söylemişlerdir ve bu nedenle belirli gün ve haftalarla ilgili etkinliklere ilgi duymadıkları, bunun sonucu olarak ta öğretici bulmadıkları ortaya çıkmıştır.

Belirli gün ve haftalar kullanırken yapılan etkinliklerin başında şiir ve konuşmaların geldiği ortaya konmuştur. Bilindiği gibi ilköğretim okullarındaki öğrencilerin ilgi ve dikkatleri sınırlıdır. Belirli gün ve haftaları kutlama etkinliklerinin sözlü etkinliklerle tek düze bir şekilde geçiştirilmesi sonucu öğretim açısından pek bir yarar sağlamamaktadır. Öğrenciler bu şekilde gerçekleştirilen belirli gün ve hafta etkinliklerinden hiç bir fayda görmediklerini ortaya koymuşlardır.

Kutlanan belirli gün ve haftaların gerçek hayatla ilgilerini kurulması da eğitimsel değerini artırır. Kutlanan belirli gün ve haftalarda, toplumda o gün ve hafta ile ilgili gündemde olan konular ön planda tutulmalıdır. Böylece kutlanan belirli gün ve hafta ile gerçek hayat arasında bir bağ kurulacaktır. Bu durum öğrencilerin, öğrenilenlerin önemini anlamasını sağlayacaktır. Okullarımızda belirli gün ve haftalar kullanırken hayatilik ilkesi göz ardı edilmektedir. Kutlanan her belirli gün ve hafta bireylere yeni bakış açıları kazandırmalıdır. Bireyler bunu, öğrendiği bilgileri gerçek hayatla bağdaştırarak yapacaklardır.

Her çocuğun öğrenme yaşantıları aynı değildir. Uygulanacak öğretim yöntemlerinin de aynı olması beklenemez. Etkinlikler düzenlenirken bireylerin sınıf, yaş, bilişsel ve duyuşsal, devinışsel özellikleri göz önünde bulundurulmamaktadır. Öğrencinin seviyesinin üstündeki veya altındaki bir etkinlik öğrencide ilgi uyandırmayacaktır ve öğrenci için bu etkinlikler bir anlam ifade etmeyecektir. Öğrencilerin bir kısmı yapılan etkinlikleri çocukça veya çok zor bulmaktadırlar bunun da sebebi öğrencinin seviyesine uygun etkinlikler düzenlenmemesidir.

Araştırmadan çıkan bir diğer sonuçta ise öğrencilerin birçoğu en son kullandıkları belirli gün ve haftayı hatırlamamaktadır. Bu durum, yapılan etkinliklerle ilgili kavramların öğrencide iyice yerleşmediğini ortaya koymaktadır.

Okulda öğretim sadece derslerle değil sınıf dışı etkinliklerle de desteklenir ve yürütülür. Bireyler sınıf dışı etkinliklerle okulda edindikleri becerileri kendi kendilerine geliştirme ve uygulama fırsatı bulurlar. Bu şekilde toplumsallaşma, insan ilişkilerini geliştirme becerilerini edinirler. Okullarda kutladığımız belirli gün ve haftalarla ilgili yapılan etkinliklerin sadece okulla sınırlı kalması; okul dışında o güne konu olan kurum, kuruluş ve yerlere geziler düzenlenmemesi ve bunun sonucunda kalıcı bir öğrenmenin olmaması araştırma ile ortaya çıkan sonuçlardan biridir.

Bu sonuçlar göz önünde bulundurularak, belirli gün ve haftaların eğitim ve öğretime katkı sağlayacak biçimde etkin bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için şu öneriler getirilebilir.

Sosyal bilgiler derslerinde birey ve toplumların bir zaman ve boyut çerçevesinde geçmişte yaşanmış ve bugünüme etki eden olay ve yaşantıların konu edildiği bilinmektedir. Bu durumda belirli gün ve haftaların öğretimi ister istemez önem kazanmaktadır. Olay ve olgulardan hareket ederek öğrencilerin problem çözme, temel kavramları edinme, tündengelim ve tümevarım yeteneklerinin geliştirilmesi gereklidir. Belirli gün ve haftaların etkin kutlanması ile öğrenciler geçmişte yaşanmış ve günümüzde yaşanan olaylar arasında bağ kuracak ve genellemelere ulaşacaktır.

Belirli gün ve haftalar gereği gibi önem verilerek işlendiğinde öğrencilerin toplumsal olaylara karşı olan ilgisini arttıracaktır. Bu durumda öğrencinin toplumsallaşmasını sağlayacaktır. Böylece belirli gün ve haftaların gereği gibi kutlanmasının önemi ortaya çıkmış olur.

Öğretmen ve öğrencilerin bir kısmı okullarda kutlanan belirli gün ve haftaların sayısını fazla bulmaktadırlar. Bu durum göz önünde bulundurularak 10.09.1985 tarih ve 18864 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş olan okullarda kutlanacak belirli gün ve haftaların yeniden incelenerek çağın gereklerine göre gözden geçirilmesi yararlı olacaktır.

Belirli gün ve haftalarla ilgili etkinlikler hazırlanırken ve bu etkinlikler uygulanırken yani etkinliklerin başından sonuna kadar öğrencinin katılımı sağlanmalıdır. Öğretmen bu etkinlikler hazırlanırken rehberlik etmelidir. Etkinlikleri belirleyip sadece uygulaması için öğrenciye vermek öğrencinin ilgisini çekmeyecektir ve öğrenci için sıkıcı gelecektir. Unutulmamalıdır ki belirli gün ve haftaların öğretiminde öğretmen ve öğrencinin işbirliği ön planda gelir.

Belirli gün ve haftaların kutlanmasında vazgeçilmez araçlardan bir tanesi konu ile ilgili şiir ve yazılardır. Kutlama etkinlikleri yapılırken genellikle bu şiir ve yazılar sıkça kullanılır ve kutlama programı bu etkinliklerden ibarettir. Belirttiğimiz gibi ilköğretim kademesindeki öğrencilerin ilgi ve dikkat süreleri sınırlıdır. Öğrenci dikkatini çekmeyen konulardan çabuk sıkılır ve bir süre sonra dinlemez. Belirli gün ve haftalar kutlanırken sadece şiir ve konuşmaların yer alması öğrencinin ilgisini çekmeyecektir. Hatta öğrenciyi belli bir süre sonra bıktırır. Öğrencide belli kavramların yerleşmesi, konuların ilgi ve zevk uyandırması için öğrencilerin düzeylerine uygun etkinliklerle kutlanarak öğrencinin belirli gün ve haftalar ilgili etkinliklere ilgisi sağlanmalıdır. Bunlara örnek olarak şu etkinlikleri verebiliriz:

Küçük bölümler halinde dramatizasyonlar ve skeçler gerçekleştirilebilir, konu ile ilgili okul öğrencileri arasında resim ve şiir yarışmaları düzenlenebilir, günün anlamına uygun müzik parçalarından oluşan koro çalışmaları yapılabilir, hafta ile ilgili duvar gazetesi, bülten tahtası, çeşitli fotoğraflardan (gazete ve dergilerden kesilmiş) oluşan sergiler hazırlanabilir, konu ile ilgili kurum ve kuruluşlara geziler düzenlenebilir, kurum ve kuruluşlarda görevli kişiler okula davet edilerek toplantılar yapılabilir.

Sınıf içinde öğretmen öğrencilerine bireysel raporlar hazırlama görevi verebilir. Öğrenci hafta boyunca çevresinde yapılan çalışmalarını rapor haline getirir ve öğretmenine sunabilir, konu ile ilgili tartışmalar düzenlenebilir, öğrencilere hafta ile ilgili kaynak toplama görevi verilebilir, öğrenciler konu ile ilgili kitap, resim, afiş, haberleri toplayarak sınıfa sunabilirler. Öğrencilerin gün ile ilgili toplantılara katılımı sağlanabilir, resim geçit törenlerine katılmaları istenerek o heyecanı yaşayarak öğrenmeleri sağlanabilir.

Milli bayramlarda sınıf süslemelerini öğrencilerin kendilerinin yapması, öğretmen burada sadece rehber ve yardımcı olması öğrencinin sınıfı ve okulu neden süslediğini anlamasına ve üzerine düşen görevleri kavramasına yardımcı olacaktır. Böylelikle öğrenci bayramın mutluluğunu ve hazzını en iyi şekilde yaşayacaktır.

Eğitim öğretim faaliyetlerinin önemli bir bölümünü oluşturan belirli gün ve haftaların gereği gibi kutlanması oldukça önemlidir. Burada en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Öğretmen belirli gün ve haftaların kutlanmasını bir angarya olarak görmemelidir ve öğrencinin toplumsallaşmasındaki, milli ve manevi değerleri tanımasındaki önemini bilmelidir. Öğretmen belirli gün ve haftalar kutlanırken öğrenciye sadece rehberlik etmelidir. Etkinlikleri öğrencinin kendisinin hazırlamasına fırsat sağlamalıdır. Belirli gün ve haftaların öğretim amaçlarını ger-

çekleştirmede öğretmene yardımcı olduğu bilinmelidir. Öğretmen belirli gün ve haftaların kutlanması ile ilgili planlama ve stratejisini iyi bir şekilde planlayıp uygularsa eğitim hedeflerine daha çabuk ulaşır. Öğrenciler de kendilerinde bir takım tutum ve davranışlar geliştirirler. Bu şekilde öğretimin boşlukta kalması önlenmiş olur. Öğretmen unutmamalıdır ki sosyal bilgiler öğretiminin amaçlarını gerçekleştirmede belirli gün ve haftalar ile ilgili etkinlikler oldukça önemlidir.

Bu nedenle belirli gün ve haftalar ve buna benzer diğer etkinlikler öğrencilerin etkin olduğu, öğretmenin rehberliğinde yapılan çalışmalar ile iyi bir şekilde planlanıp uygulanmalıdır. Bu şekilde gereken başarı elde edilebilir.

İlköğretim okullarında eğitim öğretimin en önemli parçalarından olan belirli gün ve haftaların kutlanması etkinlikleri mutlaka yapılmalıdır. Etkinlikler yapılırken öğrencinin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalı etkinliklerde öğrenci merkez alınmalıdır. Ancak bu şekilde belirli gün ve haftaların eğitime katkısı en üst düzeyde olacaktır. Gelişen ve çağdaşlaşan ülkemizde çağdaş uygarlık düzeyine ulaşırken aynı zamanda milli, manevi ve evrensel değerlerinde yetişmekte olan bireylere öğretilmesi gerekmektedir. Bunu sağlayacak etkinliklerin başında belirli gün ve haftalar ile ilgili etkinlikler gelmektedir. Her eğitim kademesinde belirli gün ve haftalara gereken önem verilmelidir.

KAYNAKÇA

- 1- BAŞARAN, İbrahim Ethem. "Eğitime Giriş", Ankara, Yargıcı Matbaası, 1996
- 2- BAŞARAN, İbrahim Ethem. "Eğitim psikolojisi", Ankara, Kadioğlu Matbaası, 1992
- 3- BARTH, L. James-DEMİRTAŞ Abdullah. "İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi", Ankara, YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi geliştirme Projesi, 1996
- 4- BARTH, L. James-DEMİRTAŞ, Abdullah. "İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi Öğretmen Kılavuzu", YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Ankara
- 5- BİLEN, Mürüvvet. "Plandan Uygulamaya Öğretim", Ankara, Takav Matbaacılık, 1993
- 6- ÇİLENTİ, Kamuran. "Eğitim Teknolojisi ve Öğretim", Ankara, Yargıcı Matbaası, 1997
- 7- DEMİREL, Özcan. "Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme", Ankara, Kardeş Kitap ve Yayınevi, 1998
- 8- ERDEN, Münire. "Sosyal Bilgiler Öğretimi", İstanbul, Alkım Yayınevi, 1997
- 9- İLGAR, Lütfi. "Eğitim Bilimine Giriş", İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Öğretim Görevlisi, 1996
- 10- KISAKÜREK, Mehmet Ali-PAYKOÇ Fersun. "Özel Öğretim Yöntemleri Sosyal Bilgiler Öğretimi" Eskişehir, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, 1987
- 11- KOCAOLUK Fatma-Kocaoluk M.Şükrü, "İlkokul Programı", İstanbul, Kocaoluk Yayınevi, 1996
- 12- KÜÇÜKAHMET, Leyla. "Öğretim İlke ve Yöntemleri", Ankara, A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1986
- 13- SAĞLAMER, Emin. "İlkokulda Sosyal Bilgiler Öğretimi", Ankara, 1983
- 14- SÖNMEZ, Veysel. "Program Geliştirmede Öğretmen Elkitabı", Ankara, Pegem Yayınevi, 1994
- 15- VARIŞ, Fatma. "Eğitimde Program Geliştirme", İstanbul, Alkım Yayınevi, 1997